

DANMARKS NATUR

Landskabernes Opståen

I 1967 udkom en Danmarks-geologi på 448 sider. Den hedder Landskabernes Opståen og er første bind i en planlagt serie (Politikens forlag) om Danmarks Natur, ialt 11 bind + registerbind. Den nye Danmarks-geologi sigter derfor på at læses af alle, der blot på en eller anden måde har fået interesse for den danske natur. Samtidig har man fået skabt en up-to-date præsentation af alle facetter af dansk geologi (Grønland og Færøerne tages op i et senere bind).

Det er rimeligt at begynde en Danmarks Natur med et bind geologi. Men det er risikabelt, fordi emnet i almindelig bevidsthed er kedsommeligt eller svært at forstå. Det indledende afsnit med "nyttige forkundskaber" vil nok også denne gang skræmme mange bort - det er ellers klart og velskrevet og kan springes over for blot senere at bruges, når det er nødvendigt. Geologibindet er forøvrigt skrevet af ikke færre end 8 faggeologer, alle under værkets redaktionelle samlende svøbe.

Stort set er det lykkedes de 8 forfattere at give værkets købere en både læseværdig og læselig indledning til de senere binds behandling af snart sagt alt muligt i den danske natur. Det er lykkedes bedre for nogle end for andre, hvad der vel kan skyldes både forfatterne og deres emner. Natur og menneske fra den sidste istid og frem til nu er et fængslende og forholdsvis godt kendt emne, og det behandles med viden, livlighed og lune i et 100 siders dejligt slutkapitel. De ældre tidsrum har det selvfølgelig været vanskeligere at gøre fængslende for læserne, da så mange forudsætninger må smugles med i teksten om resultaterne. Men en som regel gennemført klarhed i behandlingen af stoffet har hjulpet på den "tunge ende" af bogen, og der mangler da heller ikke spændende emner fra de ældre tidsrum - nogle afsnit kan sikkert godt hos den enkelte læser vække en ellers ukendt interesse for geologi. Teksten er iøvrigt avisagtigt opdelt i spalter og med små afsnit med fængende overskrifter.

Kan Varv's læsere have gavn af bogen? - de formodes jo at have en vis forhåndsinteresse og -viden om geologi. Det tror vi: Det er altid rart at se sin viden i sammenhæng med nye sider af sagen. Og ganske vist kan bogen ikke bruges som bestemmelsesværk for mineraler eller forsteninger (det sigter den heller ikke imod), og vi må desværre vente til 1971 med at få registerbindet - men man finder hurtigt ud af, at bogen med sine talrige kort, fortegnelser og skemær giver moderne sammendrag af de fleste sider af Danmarks geologi. Det gør bind 1 til en meget nyttig bog for enhver med direkte interesse for vort lands tilblivelse. Brugen af bogen lettes ved henvisninger frem og tilbage i tekstforløbet, og til sidst er der en liste over godt 100 bøger og artikler til eventuel viderelæsning.

(fortsættes på bagsiden)

(Fortsat fra side 30)

Bogen er rigt illustreret med farvetavler og med 401 sort-hvid figurer. Også her har man kvaler med at "ramme" sten i farvegengivelse, men det er ærligt vedgået i tavleforklaringen.

Det fører for vidt her at notere alt hvad der synes at være væsentlige afsnit i bogen - nyere facts, nyere synspunkter, gode oversigter. Det nye anvises tit af bogen selv, blandt andet på den måde, at kapitlerne indledes med det pågældende emnes udforskningshistorie, ideer og metoder. Denne tilsyneladende støvede fremgangsmåde har morsomt nok resulteret i en mængde virkelig godt læsestof. En anden ting, der bestandig tages hensyn til, er den økonomiske side af emnet.

SF

Data : Danmarks Natur, Bind 1 : Landskabernes Opståen. 1. oplag, 1967 København (Politikens forlag). Leveres kun indbundet, kun sammen med de øvrige bind og kun gennem boghandler. Kr. 49.50.

Danmark er geologisk set et meget alsidigt land. Her er et sted - Risebæk på Bornholm - hvor man på een gang kan studere en 450 millioner år gammel skiferhavbund, de senere indtrufne jordskorpebevægelser og erosionskraften i det tre meter høje vandfald.